

PRESSEMEDDELELSE NR. 156/22

Luxembourg den 20. september 2022

Domstolens dom i de forenede sager C-793/19 | SpaceNet og C-794/19 | Telekom Deutschland

Domstolen bekræfter, at EU-retten er til hinder for generel, udifferentieret lagring af trafikdata og lokaliseringsdata, medmindre der foreligger en alvorlig trussel mod den nationale sikkerhed

Med henblik på bekæmpelse af grov kriminalitet kan medlemsstaterne imidlertid under streng overholdelse af proportionalitetsprincippet bl.a. foreskrive målrettet og/eller hurtig lagring af sådanne data samt generel og udifferentieret lagring af IP-adresser

SpaceNet og Telekom Deutschland leverer offentligt tilgængelige internetadgangstjenester i Tyskland, mens Telekom Deutschland desuden leverer telefontjenester. De anfægtede for de tyske retsinstanser den forpligtelse, som de fra den 1. juli 2017 var pålagt ved den tyske lov om telekommunikation (TKG), til at lagre trafikdata og lokaliseringsdata vedrørende deres kunders telekommunikation.

Med visse undtagelser pålægger TKG navnlig med henblik på at bekæmpe alvorlige strafbare handlinger eller forebygge en konkret risiko for den nationale sikkerhed udbyderne af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester at foretage en generel og udifferentieret lagring i flere uger af slutbrugernes væsentligste trafikdata og lokaliseringsdata.

Den tyske forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager ønskede oplyst, om EU-retten som fortolket af Domstolen¹ er til hinder for en sådan national lovgivning.

Dens tvivl skyldtes bl.a., at den forpligtelse til lagring, der var fastsat i TKG, vedrørte et mindre antal data og en kortere periode for lagring (fire eller ti uger) end det, der var fastsat i de nationale lovgivninger, som var omhandlet i de sager, der gav anledning til de tidligere domme. Disse særlige forhold reducerede risikoen for, at de lagrede data gjorde det muligt at drage særdeles præcise konklusioner vedrørende privatlivet hos de personer, hvis data var blevet lagret. Desuden sikrede TKG de lagrede data en effektiv beskyttelse mod risikoen for misbrug og ulovlig adgang.

Ved sin dom af dags dato bekræfter Domstolen sin hidtidige praksis.

Domstolen svarer den tyske forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, at **EU-retten er til hinder for nationale retsfor skrifter, der med henblik på bekæmpelse af grov kriminalitet og forebyggelse af alvorlige trusler mod den offentlige sikkerhed i forebyggende øjemed foreskriver generel og udifferentieret lagring af trafikdata og lokaliseringsdata.**

¹ Jf. bl.a. dom af 5.4.2022, Commissioner of An Garda Síochána m.fl., sag [C-140/20](#) (jf. ligeledes PM [nr. 58/22](#)), og af 6.10.2020, La Quadrature du Net m.fl., forenede sager [C-511/18, C-512/18 og C-520/18](#) (jf. ligeledes PM [nr. 123/20](#)).

EU-retten er derimod ikke til hinder for en national lovgivning

- der med henblik på beskyttelse af den *nationale* sikkerhed gør det muligt at pålægge udbydere af elektroniske kommunikationstjenester et påbud om at foretage **generel og udifferentieret lagring** af trafikdata og lokaliseringsdata **i de situationer, hvor den pågældende medlemsstat står over for en alvorlig trussel mod den nationale sikkerhed**, som må anses for at være reel og aktuel eller forudsigelig. Et sådant påbud kan gøres til genstand for en effektiv prøvelse enten ved en domstol eller en uafhængig administrativ enhed og kan kun udstedes for en periode, der er tidsmæssigt begrænset til det strengt nødvendige, men som kan forlænges i tilfælde af, at denne trussel består
- der med henblik på beskyttelse af den nationale sikkerhed, bekæmpelse af grov kriminalitet og forebyggelse af alvorlige trusler mod den offentlige sikkerhed foreskriver **målrettet lagring** af de trafikdata og lokaliseringsdata, som på grundlag af objektive og ikke-diskriminerende forhold er afgrænset ud fra kategorier af berørte personer eller ved hjælp af et geografisk kriterium, i en periode, der er tidsmæssigt begrænset til det strengt nødvendige, men som kan forlænges
- der med henblik på beskyttelse af den nationale sikkerhed, bekæmpelse af grov kriminalitet og forebyggelse af alvorlige trusler mod den offentlige sikkerhed foreskriver **generel og udifferentieret lagring af de IP-adresser**, der er tildelt kilden til en forbindelse, i en periode, der er tidsmæssigt begrænset til det strengt nødvendige
- der med henblik på beskyttelse af den nationale sikkerhed, bekæmpelse af grov kriminalitet og beskyttelse af den offentlige sikkerhed foreskriver **generel og udifferentieret lagring af de data, der vedrører identiteten på brugerne** af elektroniske kommunikationsmidler, og
- der med henblik på bekæmpelse af grov kriminalitet og a fortiori med henblik på beskyttelsen af den nationale sikkerhed gør det muligt at pålægge udbydere af elektroniske kommunikationstjenester et påbud om i en begrænset periode at foretage **hurtig lagring** af de trafikdata og lokaliseringsdata, som disse tjenesteudbydere råder over.

En sådan national lovgivning skal ved klare og præcise regler endvidere sikre, at lagringen af de omhandlede data er underlagt overholdelsen af de dermed forbundne materielle og proceduremæssige betingelser, og at de berørte personer råder over effektive garantier mod risikoen for misbrug.

Hvad angår TKG fastslår Domstolen, at det fremgår af forelæggelsesafgårelsen, at den pligt til lagring, der er fastsat ved denne lovgivning, navnlig omfatter de data, der er nødvendige for at identificere kilden til en kommunikation og bestemmelsesstedet for denne eller – i tilfælde af kommunikation via sms-, multimedie- eller lignende beskeder – tidspunktet for afsendelsen eller modtagelsen af beskeden samt ved mobilt brug betegnelserne for de radioceller, som blev benyttet af den forbindelse, der ringede op, og den forbindelse, der blev ringet til, ved forbindelsens begyndelse.

I forbindelse med levering af internetadgangstjenester vedrører forpligtelsen til lagring bl.a. den IP-adresse, som abonnenten var blevet tildelt, dato og klokkeslæt for internetbenyttelsens begyndelse og ophør under den tildelte IP-adresse og, i forbindelse med mobilt brug, betegnelsen for de radioceller, der blev anvendt ved begyndelsen af internetforbindelsen. Data, der gjorde det muligt at finde den geografiske placering og retningerne for den maksimale stråling fra de antenner, som betjente den pågældende radiocelle, blev ligeledes lagret.

Selv om det er korrekt, at data vedrørende e-mailtjenester ikke er omfattet af den pligt til lagring, der er fastsat i TKG, udgør de kun en ubetydelig del af de pågældende data. I øvrigt lagredes bl.a. data fra brugere, der er undergivet tavshedspligt, såsom advokater, læger og journalister.

Den pligt til lagring, der ver fastsat i TKG, gælder således for en meget bred vifte af trafikdata og lokaliseringsdata, som i det væsentlige svarer til de data, som førte til de ovennævnte domme.

Denne samling af trafikdata og lokaliseringsdata, som lagredes i henholdsvis ti og fire uger, **kunne gøre det muligt at drage meget præcise slutninger vedrørende privatlivet for de personer, hvis data lagredes, såsom vaner i dagligdagen, midlertidige eller varige opholdssteder, daglige eller andre rejser, hvilke aktiviteter der udøvedes, disse personers sociale relationer og de sociale miljøer, de frekventerede, og navnlig at udarbejde en profil af disse personer.**

Hvad angår de garantier, som var fastsat i TKG, der tilsigter at beskytte de lagrede data mod risikoen for misbrug og mod enhver form for ulovlig adgang, bemærker Domstolen, at lagring af sådanne data og adgang hertil udgør særskilte indgreb i de berørte personers grundlæggende rettigheder og kræver en særskilt begrundelse. Heraf følger, at en national lovgivning, der sikrer, at de betingelser, der følger af retspraksis om adgang til lagrede data, overholdes fuldt ud, i sagens natur hverken kan begrænse eller endsige afhjælpe det alvorlige indgreb, der ville følge af en generel lagring af sådanne data i de berørte personers rettigheder.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstv. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) og et [resumé](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Billeder fra domsafsigelsen er tilgængelige via »[Europe by Satellite](#)« ☎ (+32) 2 2964106

Forbliv online!

